

De reacties van met name de branche op dit wetsvoorstel komen voort uit van een gebrek aan kennis of moet je duiden als gewoon een platte lobby voor het eigenbelang. Als woordvoerder namens de OPCs ben ik jarenlang actief en constructief met het Ministerie en elke andere partij die maar wilde, in gesprek geweest om uit te leggen wat nu eigenlijk OPC-opvang is. OPC-opvang is NIET ouders "die op elkaars kinderen passen". Het was en is al decennia lang een volwaardige en tot voor kort wettelijk volledig erkende vorm van kinderopvang. De OPCs zijn bij de invoering van de wet IKK in 2010 per ongeluk over het hoofd gezien. En zo zijn er enkele regels gesteld die voor OPCs onuitvoerbaar zijn maar die in hun specifieke context ook niet in verband staan met de kwaliteit. Dat is sindsdien uitvoerig onderzocht en de OPCs scoren op alle criteria die de wetenschap voor kwaliteit kan meten significant HOGER dan de reguliere opvang in hun directe omgeving en zeker die daarbuiten. De sector zou zich eens in die onderzoeken moeten verdiepen alvorens hoog van de toren te blazen en te klagen over valse concurrentie. OPCs bieden volgens de huidige stand van zaken de BESTE kinderopvang in Nederland voor het LAAGSTE uurtarief. Dat is vast een inconvenient truth voor een sector die voor meer dan 75% op subsidie draait, die bij elke nieuwe kwaliteitseis meteen een stevige rekening op tafel legt en die bij de minste bezuiniging op de kinderopvangtoeslag enorm in de problemen komt .

OPCs voldoen al jarenlang aan veel meer en strengere wettelijke criteria dan gastouders. Anders dan gastouders vind de opvang plaats in een ruimte die aan alle wettelijke eisen voldoet. En die ruimte kost geld (huur, vaste lasten, schoonmaak etc.). Maar anders dan in de commerciële kindercentra vind de opvang plaats met behulp van onbezoldigde ouders die ook de hele bedrijfsvoering regelen en werken ZONDER WINSTOOGMERK. En dat bespaart (heel veel) geld en gaat dus niet te koste van de pedagogische kwaliteit of veiligheid. Het kost alleen de ouders heel wat meer tijd dan de full service kinderopvang waar je je kind bij onbekenden achterlaat op kosten van de gemeenschap.

Ouders zijn, anders dan veel beleidsmakers en commerciële ondernemers lijken te denken (de waard en zijn gasten?), niet uit op het oneerlijk beconcurreren of het maximaal graaien uit de schatkist. Als de regering zou besluiten het maximum uurtarief voor OPCs op 50% van de commerciële opvang te zetten (wat mogelijk is binnen het huidige wetsvoorstel), is de klacht van de sector dat hier oneerlijk wordt geconcurrereerd gewoon ongegrond. Het lijkt mij gewoon gejammer van een sector die haar positie bedreigd weet door een beter concept. Betrokken ouders in OPCs dagen de sector uit op de geboden kwaliteit en in de laatste serieuze meting hebben ze die vergelijking glansrijk doorstaan. Niet een diploma en het vaste gezichten criterium maar de betrokken en liefdevolle benadering van kinderen blijken een garantie voor kwaliteit. Als je er even over nadenk is het logisch. Je snapt het pas als je het begrijpt zou Cruijf zeggen. Veel professionals in de kinderopvang proberen die betrokkenheid dagelijks te tonen, maar het is een kwaliteit die door commerciële belangen en regeldruk constant onder druk staat. Als je de ouders de regie geeft staat het belang van hun kinderen altijd voorop.

Tenslotte nog een inhoudelijke reactie op wat volgens mij verder een prima wetsvoorstel is. De aanlooptijd van 2 jaar voor een eventuele nieuwe OPC is mijns inziens een onneembare horde. Daar kan de sector dan weer tevreden mee zijn, maar ik vind dat jammer. OPC opvang was voor mij persoonlijk een verrijking en voor veel ouders in Utrecht en Amsterdam nog steeds een goede oplossing. Het vraagt iets van je als ouder, maar dan krijg je ook wat. Dat zou het op veel meer plekken (ik denk aan krimpgebieden) kunnen zijn. Maar daarbij hebben de pioniers wel steun nodig. Ik heb van dichtbij meegemaakt hoe het moeten wachten in onzekerheid voor ouders die maar voor 4 jaar opvang zoeken, gewoon maakt dat ze afhaken. Je richt geen OPC op 2 jaar vóórdát je kinderen krijgt en als een eerste kind er eenmaal is, is er ook zo een jaar voorbij voordat je serieus je leven weer op de rails hebt en zou kunnen gaan nadenken over zo'n project. Dat maakt dat je dus altijd vooral voor anderen zo'n project zou moeten oppakken en ik vrees dat een dergelijk blijk van idealisme wel heel uitzonderlijk is. Met de Oase in Utrecht is dat in 2009 nog gelukt, maar daarbij was veel steun uit de bestaande OPCs, van de gemeente en personen met veel doorzettingsvermogen nodig. Inmiddels draait de Oase als een zonnetje, maar met de huidige wet zou ze er niet gekomen zijn. De wetswijziging is prima voor de bestaande OPCs en regelt na 10 jaar (!) eindelijk hun positie zoals hun kwaliteit die rechtvaardigt, als volwaardige, formele en toeslagwaardige vorm van kinderopvang. Dat is grote winst. Maar met een 2 jaar toeslag-loze aanlooperperiode, waarin aan een enorme lijst aan eisen moet worden voldaan op straffe van hoge boetes die vervolgens ook de kansen op toeslag in de toekomst doen verdampen, lijkt mij die aanlooperperiode een effectieve manier om elk eventueel toekomstig initiatief in de kiem te smoren. Wellicht kan er gekeken worden of die periode anders kan worden ingericht. Zekerheid en voorspelbaarheid (over bestaansrecht, erkenning en toeslag) zijn daarbij belangrijker dan snel geld en eventuele nieuwe OPCs hebben veel steun (coaching) nodig vanuit de gemeente die deze ook moet mogen geven.

Mark Sanders

Oud-OPC ouder (2006-2012) bij OPC De Krakeling in Utrecht

Oud-woordvoerder (2010-2017) namens de OPCs

Universitair hoofddocent economie van transitie en duurzaamheid, Universiteit Utrecht